

درست کمانچه

بررسی الگوهای مدال موسیقی ایران
آیدین پارسایه راد

فهرست نویسی پیش از انتشار

سرشناسه: پارسایی راد، آیدین، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور: کمانچه نمای درشت/آیدین پارسایی راد.
مشخصات نشر: تهران: موسسه خدمانی موسیقی عارف، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری: ۸۰ ص.
شابک: ۹۷۹-۰۰-۸۰۲۶۲۷-۴۲-۰۰
وضعیت فهرست نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه: ص. ۷۸.
موضوع: کمانچه
موضوع: Kamanche
موضوع: کمانچه--آموزش
موضوع: Kamanche--- Instruction and study
موضوع: موسیقی ایرانی -- گوشه ها
موضوع: Music, Iranian -- Corners*
رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ پ ۸ ک ۱ / MT۳۲۵
رده بندی دیویی: ۷۸۹/۷۵
شماره کتابشناسی ملی: ۵۰۱۵۵۹۷

انتشارات موسیقی عارف

۰۹۰۳۱۳۴۹۵۵۵

@ arefmusic.sn

تهران، خیابان جمهوری، نرسیده به میدان بهارستان، کوچه محمودی، پلاک ۳ طبقه اول

کد پستی: ۱۱۴۳۹۶۳۳۱۴

تلفن: ۳۳۹۷۶۴۳۰ و ۳۳۹۷۶۴۳۱ فکس: ۳۳۹۷۶۴۴۰

کمانچه

نمای درشت

آیدین پارسایی راد

عکس: احمد کیماسی

طراح جلد: امیر محمدی

ویراستار فنی: مهدی حاج قاسمی

ویراستار ادبی و صفحه آرا: مریم شهریاری

نوبت چاپ: اول

سال انتشار: ۱۳۹۶

شمارگان: ۵۰۰

مرکز موسیقی بتهوون شیراز

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار
۳	مقدمه
۴	دستگاه شور
۱۰	آواز ابر عطا
۱۵	آوازیات تُرک
۲۰	آواز افشاری
۲۳	آواز دشتی
۲۵	آوازیات کرد
۲۸	دستگاه نوا
۳۶	دستگاه سه گاه
۴۰	دستگاه چهار گاه
۴۶	دستگاه همایون
۵۵	آواز اصفهان
۵۸	دستگاه ماهور
۶۷	دستگاه راست پنجگاه
۷۶	پی نوشت
۷۸	مأخذ

دستگاه شور

درآمد

مد اصلی شور یا همان گوشه‌ی درآمد، از یک دانگ اصلی تشکیل شده است که این دانگ در پیوند با خود، دستگاه^۲ شور را می‌سازد که به قرار زیر می‌باشد.

درآمد دوم (پنجه شعری)

بر اساس مد اصلی شور بوده، اما دارای وزن مشخص دوبیتی می‌باشد.

گوشه

این گوشه نیز بر اساس مد اصلی شور بوده و جز گوشه‌های متریک^{۱۰} می‌باشد.

رُهاب

این گوشه نیز براساس فواصل مُد اصلی شور بوده و دارای یک الگوی ملودیک مشخص می‌باشد که همان الگوی ملودیک رُهاب است.

اوج

گوشه‌ی اوج، همان دانگ شور می‌باشد که از فاصله‌ی چهارم درست بالاتر از درآمد شور اجرا می‌شود. به بیان دیگر، در دانگ دوم مُد اصلی شور قرار می‌گیرد.

ملانازی

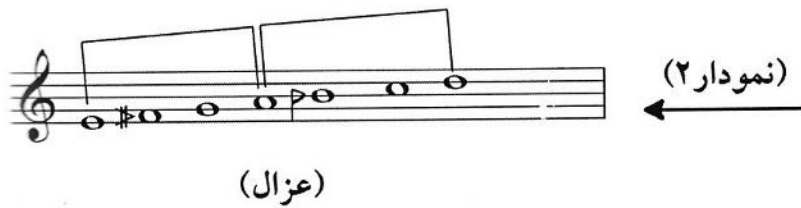
این گوشه از دانگ دوم درآمد شور یا همان دانگ اوج استفاده می‌کند و شکل ملودیک خاص خود را دارد.

نغمه

این گوشه‌ی متریک، از درجه‌ی چهارم شاهد^۱ درآمد شور شروع می‌شود و سیرملودیک آن پایین رونده است. همچنین گوشه‌ی نغمه‌ی دوم نیز یک واریاسیون از گوشه نغمه‌ی اول می‌باشد.

زیرکش سلمک

این گوشه درحقیقت از یک الگوی ملودیک استفاده می‌کند که این الگوی ملودیک با حفظ ریتم از درجات مختلف فواصل شور تکرار می‌شود. زیرکش سلمک از درجه‌ی پنجم بالاتر از نغمه‌ی شاهد درآمد شور شروع می‌شود. درضمن این درجه نسبت به فضاهای قبلی رُبع پرده بیشتر است. مثال: اگر در شور (لا) باشیم نغمه‌ی (می کُرُن) به (می بکار) تبدیل می‌شود.

صفا

این گوشه‌ی ملودیک^{۱۶}، در دانگ اول شور در یک اکتاو بالاتر قرار دارد و نغمه‌ی شاهد آن، نغمه‌ی شاهد درآمد شور می‌باشد.

بزرگ - کوچک - دوبیتی - خارا - قُجر

این گوشه‌های ملودیک از درجه‌ی هفتم نغمه‌ی شاهد شور که همان درجه‌ی چهارم دانگ دوم می‌باشد شروع شده و نقش بازگشت به درآمد اوج را ایفا می‌کنند. در ضمن همین درجه به عنوان نغمه‌ی شاهد معرفی می‌شود.

خزین

این گوشه یک الگوی ملودیک دارد که در تمامی دستگاه‌ها می‌توان آن را اجرا کرد. خزین از دانگ دوم شور شروع می‌شود و سیرملودیک آن پایین رونده می‌باشد. در پایان این گوشه، فرود^۲ به درآمد شور اتفاق می‌افتد.

چهارگوشه

نغمه‌ی شاهد این گوشه‌ی مدال، نسبت به درآمد اصلی شور به فاصله‌ی یازدهم قرار می‌گیرد. درحقیقت این گوشه، ورود به فضای دانگ دوم شور در یک اکتاو بالاتر می‌باشد.

انتشارات موسیقی عارف

